THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN THÁNG 8 VÀ KỊCH BẢN THÁNG 9/2010

ThS. Nguyễn Ngọc Tú

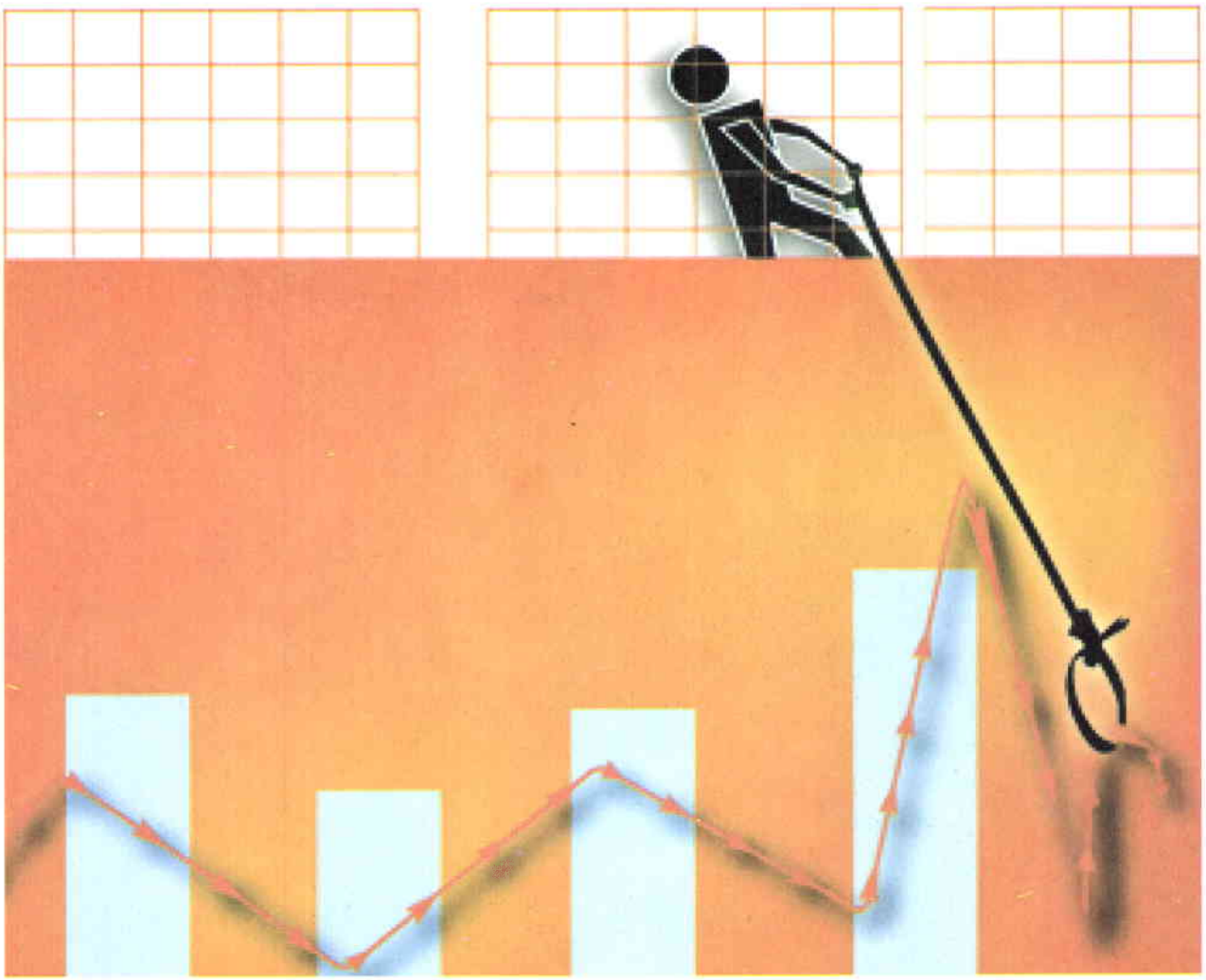

Tháng 08/2010: Lao dốc, hoảng loạn, giải chấp, cắt lỗ, mất thanh khoản ...

Lao dốc, hoảng loạn, giải chấp, cắt lỗ, mất thanh khoản... là những cụm từ mà đa phần nhà đầu tư (NĐT) dùng để miêu tả về thị trường chứng khoán (TTCK) trong tháng Tám. Thị trường giảm điểm mạnh ngay từ những phiên giao dịch đầu tiên, từ ngưỡng 496 điểm VN-Index lao dốc và lần lượt phá vỡ các ngưỡng hỗ trợ quan trọng như 480, 440 điểm. Phản ứng tiêu cực của NĐT trước hàng loạt chính sách vĩ mô như Thông tư 13, nới lỏng tỷ giá VND/USD... đã khiến tháng Tám trở thành tháng giảm điểm sâu nhất từ đầu năm 2010, cả VN-Index và HNX-Index đã giảm mạnh lần lượt 7,86% và 16,26%.

Tương tự giai đoạn thị trường điều chỉnh mạnh trong tháng Năm, thị trường tháng Tám cũng chứng kiến sự suy yếu mạnh của dòng tiền do ảnh hưởng trực tiếp từ xu hướng cắt lỗ, giảm tỷ lệ sử dụng đòn bẩy; tâm lý chờ đợi, đứng ngoài thị trường của NĐT; xu hướng giải chấp của các công ty chứng khoán... Bức tranh thanh khoản ảm đạm bao trùm thị trường trong tháng Tám bất chấp sự phục hồi nhẹ về điểm số trong những phiên giao dịch cuối tháng hay việc phá vỡ đường xu hướng giảm về khối lượng trong suốt bốn tháng trước đó trong phiên giao dịch ngày 25/08. Trong tháng Tám, giới đầu tư trên thị trường đã trải qua một khoảng thời gian đầy khó khăn.

VN-Index liên tiếp phá các ngưỡng hỗ trợ kỹ thuật tạo ra mức đáy sâu nhất trong vòng một năm trở lại đây. Chỉ tính riêng từ đầu tháng tới phiên 27/8, VN-Index đã rơi tới 70 điểm (VN-Index xác lập đáy 423 điểm, giảm tương ứng 14%) khiến không ít nhà đầu tư rơi vào tình trạng cháy tài khoản. Tuy nhiên, sau đó VN-Index cũng bất ngờ thoát khỏi đà rơi tự do bằng một cuộc đảo chiều ngoạn mục, trong hai phiên cuối cùng của tháng, chỉ số này đã tăng vọt liền 32 điểm (tăng tương ứng 7%). Sự biến động trên cho thấy dòng tiền "rình mồi" bắt đầu đã có tâm lý sốt ruột. Các phiên tăng giảm điểm đan xen nhau trong hai tuần cuối tháng tám mà không cần các yếu tố cơ bản hỗ trợ, chứng tỏ tâm lý NĐT hiện nay đang dao động mạnh theo hai xu hướng: thận trọng và dò đáy. Dòng tiền được đưa ra khỏi thị trường trong giai đoạn hiện nay không nằm ngoài mục đích bảo toàn vốn và chờ đợi cơ hội khi thị trường xuống sâu hơn.

Pennychip vẫn tiếp tục dẫn đầu xu hướng giảm điểm trong suốt tháng tám chứng tỏ tìm kiếm cơ hội sinh lời từ các mã penny đi kèm với rủi ro cao khi thanh khoản của thị trường điều chỉnh mạnh, và chưa có khả năng cải thiện nếu 2 sàn chưa quay về ngưỡng trên 2.000 tỷ/phiên. Ngược lại, blue-chip đã và đang có dấu hiệu được quan tâm trở lại khi dẫn dắt hầu hết các phiên tăng điểm cuối tháng tám.

Trái ngược với xu hướng đứng ngoài và chờ đợi thị trường thoái lui về các ngưỡng hỗ trợ tiếp theo của NĐT trong nước, khối NĐT nước ngoài vẫn duy trì lượng mua ròng khá mạnh trên sàn HOSE với trung bình hơn 570 ngàn cổ phiếu mua ròng/phiên. Tuy nhiên xu hướng mua ròng với chiến lược đầu tư trung và dài hạn của khối NĐT nước ngoài trong tháng Tám đã không có nhiều tác động tâm lý tích cực đối với NĐT trong nước.

VN-Index giảm 38,83 điểm

TTCK vừa kết thúc tháng Tám theo cách khó có thể tệ hơn khi thị trường lần lượt rơi từ mức 491 điểm xuống 429,14 điểm. Với chỉ 9 phiên tăng điểm trong tổng số 22 phiên giao dịch tâm lý NĐT trở nên chán nản, ngay cả với những phiên thị trường tăng điểm cũng không tránh khỏi tâm lý nghi ngờ về một bull-trap. Ngay khi bắt đầu tháng Tám, VN-Index đã rời xa dần ngưỡng 500 điểm khiến không ít NĐT chán nản. Kết thúc tháng, VN-Index đứng ở mức 455,08 điểm, giảm tới 38,83 điểm, tương đương mức giảm 7,86% so với phiên cuối tháng Bảy. Việc thị trường liên tục dò đáy khiến cho NĐT luôn trong trạng thái thăm dò do lo sợ bắt hụt đáy. Điều này khiến cho thanh khoản của thị trường ngày một giảm mạnh hơn. Kết thúc tháng Tám, sàn HOSE chỉ có 902.462.273 cổ

5 mã CK tăng giá nhiều nhất				
MCK	Giá	Thay đổi	%	Khối lượng
HTV	43.200	10.900	33,75	13.741.620
DVD	143.000	27.000	23,28	2.615.640
HPG	38.500	2.700	7,54	8.856.210
MPC	31.700	2.000	6,73	1.185.910
DPM	37.800	2.600	6,69	11.374.100
5 mã CK giảm giá nhiều nhất				
MCK	Giá	Thay đổi	%	Khối lượng
PDC	30.800	-16.700	-37,79	12.599.060
VFS	20.600	-12.300	-37,39	2.056.600
DIC	22.300	-12.700	-36,29	12.785.000
TSC	18.400	-8.600	-35,83	1.679.910
DXV	23.900	-12.600	-34,52	4.840.360
5 mã CK có KLGD nhiều nhất				
MCK	Khối lượng	Giá	Thay đổi	%
STB	29.764.251	16.200	-4.680	3,30
REE	25.361.241	17.100	-8.060	3,16
SSI	27.068.101	28.000	-14.030	3,00
VSH	24.162.820	12.700	3.420	3,68
OGC	23.060.210	44.100	-14.130	3,56

phiếu và chứng chỉ quỹ được chuyển nhượng với mức giao dịch bình quân 41,02 triệu đơn vị/phiên, giảm 7,36% so với giao dịch của tháng Bảy.

Cũng trong tháng Tám, NĐT trên sàn HOSE đã giải ngân tổng cộng 24.638,89 tỷ đồng, bình quân 1.119,95 tỷ đồng giá trị giao dịch/phiên, giảm 13,27% so với tháng trước.

Số lượng doanh nghiệp lên sàn giảm đột ngột, tổng cộng chỉ có 13 doanh nghiệp lên sàn: 3 niêm yết tại HoSE, 6 niêm yết tại HNX và 4 lên giao dịch tại Upcom. Con số này chỉ bằng gần 1/3 so với tháng 7. Trước khi sụt giảm mạnh vào tháng Tám, thì tháng Bảy đã lập kỷ lục với 35 mã lên sàn: 8 lên HoSE, 18 lên HNX và 9 mã lên Upcom.

Tính từ đầu năm đến hết tháng Tám, tổng cộng đã có 189 doanh nghiệp lên sàn: 59 lên HOSE, 71 lên HNX và 59 lên Upcom (trong số này bao gồm cả các doanh nghiệp chuyển sàn).

Thống kê cho thấy, chỉ có 18 mã chứng khoán tăng giá trong tháng qua, 2 mã đứng giá và số mã giảm giá lên tới 238 mã. HTV có tháng thứ hai liên tiếp dẫn đầu top tăng giá. Phía tăng giá có tổng cộng 25 mã. Do thị trường ở trong xu hướng đi xuống nên không có nhiều mã tăng mạnh.

HTV của CTCP Vận tải Hà Tiên tiếp tục giữ ngôi quán quân tăng giá tại HOSE. Sau khi tăng 69,7% trong tháng Bảy (từ 19.000 lên 32.300 đồng), cổ phiếu này tiếp tục tăng thêm 33,7% lên 43.200 đồng. Phía giảm giá: có tổng cộng 230 mã giảm, trong đó có hơn 170 mã giảm mạnh hơn Vn-Index. So với cuối tháng Bảy, Vn-Index mất 7,86% giá trị khi giảm 38,83 điểm từ 493,91 điểm xuống 455,08 điểm. Có 102 mã giảm trên 15%, một nửa trong số này giảm trên 20% và số giảm trên 30% là 13 mã. Những mã có mức giảm mạnh nhất là FDC (-37,8%), VES (-37,4%), DIC (-36,3%), TSC (-35,8%), DXV (-34,5%), IJC, HLG, CTI, MCG...

Trong số này có nhiều mã đã tăng mạnh trong tháng Bảy như FDC tăng 27,6%, CTI tăng 25%, VES tăng 22%... TSC giảm giá mạnh do cổ phiếu này bị lỗ hơn 63 tỷ đồng trong 6 tháng đầu năm nay. Tương tự như TSC, VSG cũng mất 30% giá trị trong tháng Tám sau khi công bố lỗ hơn 20 tỷ đồng.

Đáng chú ý là nhóm cổ phiếu bất động sản có khá nhiều mã giảm mạnh trong tháng: NTB (-26,5%), SZL (-23,6%), DZG (-22%), ITC (-21%), DIG (-20%), ASM (-19,7%), SJS (-18,9%), TDH (-18,1%) ...

ASM là mã tăng mạnh thứ 2 trong tháng Bảy với mức tăng 52%.

Nhóm cổ phiếu chủ chốt: có một số mã tăng nhẹ như HPG (7,5%), DPM (6,8%), VCB (2,4%), VNM (0,6%)... Bên cạnh đó cũng có nhiều mã giảm mạnh theo xu hướng chung như: SBS (-28,7%), DIG (-20%), SJS (-18,9%), OGC (-17,4%)...

Index giảm 24,93 điểm

Trên sàn Hà Nội, HNX-Index chỉ có được vẻn vẹn 6 phiên tăng điểm và kết thúc tháng Tám ở mốc 128,40 điểm, giảm mạnh 24,93 điểm, tương đương mức giảm 16,26% so với phiên giao dịch cuối tháng Bảy. TTCK Hà Nội ra đời sau 5 năm, hiện có số công ty niêm yết nhiều hơn, nhưng còn giảm sâu hơn sàn HSX (HNX-Index tháng Tám giảm 16,3%, 8 tháng giảm 23,7%). Mặc dù những ngày cuối tháng Tám và ngày đầu của tháng Chín, thị trường đã xanh trở lại, nhưng ít nhiều cũng là điều đáng buồn đối với các NĐT trên TTCK thời gian tới.

KLGD toàn sàn đạt 680.091.244 cổ phiếu cùng giá trị giao dịch đạt 16.637,458 tỷ đồng, giảm 15% về khối lượng và 28% về giá trị so với tháng trước. Bình quân mỗi phiên giao dịch ghi nhận 30,91 triệu cổ phiếu được chuyển nhượng và giá trị giao dịch là 756,248 tỷ đồng/phiên. Trong tháng Tám, chứng kiến sự sụt giảm mạnh của HNX-Index khi có sự bán tháo của nhóm cổ phiếu Penny và Bluechip trên toàn sàn cụ thể là ngày 24/08 chỉ số này về mức 124,4 điểm, mức thấp nhất tính từ ngày 06/05/2009 như vậy đáy cuối năm 2009 đã bị phá vỡ, sự cố gắng của thị trường xem như không được đáp ứng, chính điều này đã dấy lên tình trạng bắt đáy, khi chỉ số và giá cổ phiếu ở những vùng giá rất hấp dẫn. Chính vì vậy, 4 phiên cuối tháng Tám, kể từ 26/8/2010, lực cầu của thị trường có ưu thế so với cung, đặc biệt dòng tiền vào thị trường tích cực rõ trong 2 phiên gần đây. Đặc biệt có một điểm nổi bật là cầu của nhóm Bluechips khá tốt khi cổ phiếu nhóm này sau

5 mã CK tăng giá nhiều nhất

MCK	Giá	Thay đổi	%	Khối lượng
AAA	77.800	26.700	54,71	8.897.600
PGS	57.000	19.900	54,67	5.495.000
VLR	26.700	5.200	26,13	8.454.000
ECI	26.500	4.800	23,65	2.429.700
PSC	29.400	4.000	15,81	2.443.700

5 mã CK giảm giá nhiều nhất

MCK	Giá	Thay đổi	%	Khối lượng
SDD	16.400	-19.700	-55,97	3.535.300
TDS	13.300	-17.600	-56,17	1.658.300
CTC	16.400	-16.800	-50,91	2.375.100
VE2	23.900	-20.100	-48,69	145.800
SRA	20.200	-16.300	-46,31	1.037.300

5 mã CK có KLGD nhiều nhất

MCK	Khối lượng	Giá	Thay đổi	%
PVX	103.297.400	23.500	-1.400	15,19
KLS	57.916.100	5.200	-1.200	8,52
VCG	24.825.600	23.700	-7.000	5,65

một thời gian xuống đã về vùng giá tốt so với tiềm năng nội tại.

Sàn Hà Nội chào đón thêm 6 "tân binh" gồm: VLA của công ty cổ phần và đầu tư phát triển công nghệ Văn Lang (04/08), VCV của công ty cổ phần vận tải Vinaconex (05/08), CVN của công ty cổ phần Vinam (06/08), BVG của công ty cổ phần Thép Bắc Việt (09/08), MIM của công ty cổ phần khoáng sản và cơ khí (16/08) và PIV của công ty cổ phần đầu tư và thẩm định giá dầu khí PIV (18/08). Trong số các mã lên HNX chỉ có VCV và BVG là có vốn điều lệ cao, còn lại 4 mã kia chỉ có vốn từ 10-20 tỷ đồng.

Tiếp tục dẫn đầu thị trường về KLGD trong tháng là PVX với 103.297.400 cổ phiếu được chuyển nhượng, chiếm 15,19% KLGD toàn thị trường. KLS tiếp tục đứng thứ 2 về KLGD với 57.936.100 cổ phiếu, chiếm 8,52%. Những CP có KLGD lớn tiếp theo là VCG (24.825.600 cổ phiếu, chiếm 3,65%), HBS (20.177.800 cổ phiếu, chiếm 2,97%), VND (14.487.900 cổ phiếu, chiếm 2,13%). Tổng KLGD của Top 5 cổ phiếu này đạt 220.724.800 cổ phiếu, chiếm 32,46% KLGD toàn sàn. Ngoài ra, các cổ phiếu VGS, SHN, SHB, AAA, VFR, TNG, TLC, PVL cũng được giao dịch hết sức tích cực, KLGD ở mức trên 8 triệu cổ phiếu/tháng.

Về giá giao dịch, toàn thị trường trong tổng số 328 mã cổ phiếu niêm yết tại sàn Hà Nội (tính cả cổ phiếu CDC ngừng giao dịch từ 30/08 để chuyển niêm yết tại sàn HOSE), chỉ có 22 mã tăng giá trong khi có tới 306 mã phải giảm giá so với tháng trước.

Tổng hợp giao dịch NĐT nước ngoài trong tháng 8

Mã CK	KL mua ròng	Mã CK	KL bán ròng
Top mua bán ròng HSX			
DPM	1.625.200	PVT	3.451.030
VNH	1.944.420	CTG	1.348.710
VCB	1.896.540	HVG	529.920
BVH	1.781.670	PGD	428.170
PVD	1.604.150	HB	289.970
KBC	1.584.640	TAC	222.870
HAG	1.522.220	HSG	188.750
SSI	1.181.356	HRC	162.500
Top mua bán ròng HNX			
PVX	1.374.200	AAA	1.042.400
KLS	425.300	PVS	625.900
VCG	245.700	PVI	393.700
GLT	150.000	SHB	257.600
VNR	10.500	PVR	228.800
PGS	52.300	BVS	111.700
SHS	42.300	KBC	134.600
VNL	32.800	HUS	30.100

Trong tháng 8, khối ngoại giao dịch được cải thiện rõ nét. Tổng cộng lượng mua ròng tăng mạnh khi đạt 851 tỷ đồng, tăng 296 tỷ đồng, tương ứng 53,3% so với tháng 7.

Sàn TP.Hồ Chí Minh

Tính cả tháng tổng khối lượng mua vào của khối ngoại tăng vọt, tăng 43,44% so với tháng trước, đạt 71.340.019 đơn vị, tương ứng 2.796.999.632.000 đồng. Tổng khối lượng bán ra đạt 56.720.076 đơn vị, tương ứng 1.946.330.634.000 đồng, chiếm 6,37% toàn thị trường về khối lượng và 7,74% về giá trị.

Tổng khối lượng mua vào chiếm 8,13% toàn thị trường về khối lượng và 11,66% về giá trị.. Lượng mua vào nhiều hơn bán ra 14.619.943 đơn vị, tương ứng 850.668.998.000 đồng.

Mặc dù tăng mạnh lượng bán ra nhưng khối ngoại vẫn giữ vững xu hướng mua ròng vì lượng mua vào có tốc độ tăng mạnh hơn rất nhiều. Khối ngoại vẫn chủ yếu gom blue-chips. Giao dịch khớp lệnh, DPM đứng đầu danh sách các cổ phiếu được NĐTNN mua vào nhiều nhất với khối lượng khá lớn, đạt 5.154.960 đơn vị, tương ứng 155.916.472.000 đồng. Lượng bán ra DPM đạt 1.644.420 đơn vị, tương ứng 49.913.111.000 đồng.

Tháng này, khối ngoại giao dịch thỏa thuận khá sôi động các cổ phiếu CII, CTD, DMC, EIB, HAG, HCM, MPC, PVD, VNM và VSH.

Sàn Hà Nội

Trong tháng Tám, lượng giao dịch của khối ngoại trên sàn Hà Nội tăng khá mạnh. Tổng KLGD đạt 13.206.988 đơn vị, tương ứng 347.994.647.200 đồng, tăng hơn 34,4% so với tháng trước.

PVX là mã được khối ngoại mua vào nhiều nhất với khối lượng khá khiêm tốn, đạt 1.646.900 đơn vị, tương ứng 37.819.070.000 đồng. Trong khi đó lượng bán ra PVX đạt 458.600 đơn vị, tương ứng 10.843.010.000 đồng.

Ở chiều ngược lại, PVS đứng đầu danh sách các cổ phiếu bị khối ngoại bán ra nhiều nhất với 1.129.300 đơn vị, tương ứng 28.833.400.000 đồng. Trong khi đó có 778.600 đơn vị PVS, tương ứng 22.119.890.000 đồng được NĐT nước ngoài mua vào.

Khuyến nghị kịch bản cho tháng Chín

Cùng với đà suy giảm của thị trường, nguồn cung cổ phiếu đang có dấu hiệu chậm lại do những nguyên nhân sau:

Các công ty công bố mua cổ phiếu quỹ khi giá cổ phiếu được nhận định quay trở lại dưới giá trị "thật" của doanh nghiệp. Một số công ty thậm chí còn dự kiến mua tới 5% vốn điều lệ. Việc công bố mua cổ phiếu quỹ không chỉ thể hiện niềm tin của doanh nghiệp đối với tiềm năng tăng trưởng mà còn trực tiếp giảm nguồn cung, tăng lực cầu

cổ phiếu trên thị trường.

Một số doanh nghiệp đang có kế hoạch trì hoãn niêm yết do thị trường không thuận lợi. Nhìn chung, niêm yết khi thị trường ở dưới ngưỡng 500 điểm không phải là chiến lược tối ưu nếu doanh nghiệp không chịu sức ép về mặt thời gian và nguồn vốn. Nếu thị trường chưa bật dậy mạnh mẽ, lượng cổ phiếu mới sẽ giảm đi đáng kể trong tháng Chín.

Bên cạnh đó, khả năng thay đổi chính sách về lãi suất cũng cần được tính đến. Tính đến cuối tháng Bảy, tăng trưởng tín dụng bằng đồng USD đã chậm lại tương đối và khả năng sẽ không còn đột biến như 6 tháng đầu năm khi tỷ giá có xu hướng điều chỉnh.

Nhìn chung dòng tiền từ hệ thống ngân hàng tới các doanh nghiệp và xã hội chưa được khơi thông, và có lẽ đây là điểm thắt nút cổ chai làm cho thị trường tài chính nói chung và thị trường bất động sản và chứng khoán nói riêng chưa có động cơ khởi sắc tăng trưởng bền vững trở lại. Thị trường sẽ tốt trở lại nếu một số điều sau xảy ra:

1. Chính phủ thực hiện biện pháp bơm tiền ra thị trường thông qua việc mua lại trái phiếu với lãi suất hấp dẫn, hoặc có một hình thức tương tự như gói kích cầu trước kia.

2. Hạ lãi suất cho vay xuống mức 10-12%/năm. Nới lỏng chính sách tiền tệ.

3. Chính phủ cân nhắc đưa ta một gói kích cầu mới.

Với những vấn đề bàn luận trên, theo tác giả tháng 9 năm 2010, VN-Index có thể diễn biến theo các "kịch bản" sau: cao, trung và thấp.

Kịch bản cao sẽ xảy ra, nếu tăng trưởng tín dụng cao hơn, mặt bằng lãi suất giảm xuống (nếu chưa được mức "vào 10 ra 12") như chủ trương của Chính phủ thì vào tháng Chín này cũng về được mức "vào 10,5 ra 12,5"); cung chứng khoán được hãm lại; thời gian giao dịch tăng; đặc biệt nếu tỷ lệ dự trữ bắt buộc giảm, lãi suất trên thị trường mở giảm, cung tiền với khối lượng lớn hơn, thời gian thu hồi chậm hơn, lãi suất thấp hơn.

Kịch bản trung bình sẽ xảy ra, nếu tăng trưởng tín dụng như 7 tháng qua, mặt bằng lãi suất chỉ giảm nhẹ; cung chứng khoán vẫn phải được hãm lại.

Kịch bản thấp sẽ xảy ra nếu chính sách tiền tệ có xu hướng thắt chặt hơn; nếu cung chứng khoán vẫn ào ạt như kế hoạch đã công bố; nếu các tổ chức lớn tiếp tục thoái vốn mạnh; nếu NĐT tiếp tục mất kiên nhẫn, canh bán khi xanh, thậm chí rút khỏi thị trường...